

La Espero

SVENSKA ESPERANTOTIDNINGEN

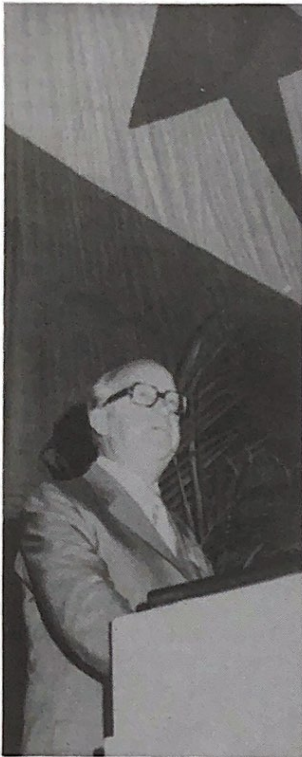
SEPTEMBRO 1980
68-A JARKOLEKTO

4/5

ISSN 0014-0694
FONDITA EN 1913

Den 65e

Talman Ingemund Bengtsson invigde esperantokongressen

gen att lokalerna inte skulle räcka till, hann aldrig bli något problem. 1807 deltagare till kongressen hade inte ens den mest optimistiske (pessimistiske?) LKK-medlemmen väntat sig. Med vetskap om att det fanns bara 1369 sittplatser i kongresshallen, väntade man sig en mindre katastrof. Den utblev helt. Nära trehundra deltagare hade inte löst sina kongresshandlingar före kongressens öppnande, ett antal bereddes plats utanför kongresshallen framför tv-apparater, andra tvingade man upp på podiet — på så

sätt blev även denna programpunkt helt lugn och värdig.

KONGRESSENS ÖPPNANDE

Med musik från en blåsar-kvintett (Stockholms Brass-Ensemble), UEAs styrelse på podiet och kongressens beskyddare likaså öppnades denna 65:e esperantokongress. Den hade förberetts i flera år, men den kunde bjuda på en hel del överraskningar. Den första och kanske den mest välkomna blev talmanen Ingemund Bengtssons tal på

perfekt esperanto. Vi ska inte upprepa det här, det finns i en ruta här intill. Att kongressbeskyddare håller tal på esperanto, förekommer nog. Vad som inte är så vanligt är att någon i samma grad som Ingemund Bengtsson ställer upp för esperanto. Redan några dagar före kongressen hade han kommit till Stockholm från sitt sommarställe för att vara med i en presskonferens som kongressarrangörerna anordnat. Och det han sa till journalisten från *Dagens eko* (läs det på en annan sida) lämnar inte utrymme för tvivel: talman Bengtsson är en varm anhängare av idén om ett internationellt språk. Det var med denna vetskap som hans inledande ord på esperanto kändes riktiga. Att han dessutom knöt an till kongressens huvudtema, Diskriminering, bidrog på ett utmärkt sätt att redan under inledningen sätta kongressen i sin rätta ram.

En annan trevlig överraskning blev marschen *Vivu esperanto* spelad av Stockholms Brass Ensemble. Den marschen hade komponerats för den förra esperantokongressen som höllits i Stockholm 1934. Att samma marsch spelades denna samma söndag vid slottet under vaktavlösningen gjorde det hela ännu mera spännande.

Det hölls en hel del kortare tal under kongressens öppnande: för den viktigaste stod doc. John Wells som inledde kongressens huvudtema, diskriminering. Ett tjugotal representanter för ambassaderna i Stockholm ställde upp denna söndag förmiddag och hälsade kongressen med sin närvaro.

Följande representanter för stockholmsambassader var närvarande på invigningen: Österrike, Belgien, Brasilien, Storbritannien, Japan, Bulgarien, Tjeckoslovakien, Kina, Danmark, Frankrike, Tyska DR, Grekland, Ungern, Italien, Mexiko, Nederländerna, Norge, Polen, Sovjetunionen och USA. Flera av dem talade till kongressdelegeraterna, många på esperanto. Bland de närvarande märktes också prof Hannes Alfvén, medlem av kongressens

Esperantokongressen i Stockholm skulle vara en fin kongress, väl organiserad och värd att minnas. Allt tyder på att det blev så. Det ska kanske inte vi som höll i tyglarna gå och påstå, men de många fina vitsorden under kongressen och lika många skriftliga bevis så här efteråt tyder på att vi lyckats ganska väl. Och med vi menar vi i LKK inte bara oss själva, utan hela skaran av medhjälpare som faktiskt betydtt mest för kongressens fina resultat.

Denna kongress har haft troligen fler medhjälpare än någon av de senaste tio-tjugo kongresserna — och det märktes. Nästan hela tiden fanns funktionärer på plats, *Informa giĉeto* var ständigt bemannad. Det hann aldrig uppstå några långa köer, inte ens under de hektiska första två dagarna (det betyder inte, att en del fick det rätt så hett om öronen ibland), och det uppskattades av deltagarna.

Kongresslokalerna kunde inte ha varit bättre. Folkets hus med sitt centrala läge mitt i stan, bara några steg ifrån de mest attraktiva affärerna och sevärheterna i stadens centrum, tilltalade delegaterna. Men även inuti fungerade detta kongressejo helt perfekt: stora utrymnen utanför kongresshallen, gott om sittmöjligheter under pauserna, en behaglig miljö att vistas i.

Det som betraktades med stor nervositet dagarna närmast före kongressen, nämligen

Bonvenigaj vortoj

Gesinjoroj! Esperantoamikoj!

Mi bonvenigas vin ĉiujn al Svedio. Multaj el vi veturis longan vojon por veni ĉi tien. Multaj el vi estas en nia lando por la unua fojo.

Mi scias, ke la kongreso prenos la plejparton el via tempo, sed mi tamen esperas, ke vi vidos iom de nia lando kaj ke vi konatiĝos kun la cirkonstancoj ĉi tie.

Via restado ĉi tie estu memorinda kaj agrabla.

Ni havas multajn internaciajn kongresojn en Stockholm. Sed via kongreso estas malsimila al ĉiuj, kiujn ni havis. En tiu ĉi kongreso ĉiuj delegitoj povas kompreni unu la alian sen interpretisto. Ĉiuj parolas la saman lingvon. Neniu estas diskriminaciata en tiu rilato.

La kongreso okupiĝos per unu el la plej gravaj problemoj de nia tempo: nome diskriminacio. Tiujn ĉi problemojn oni devas aliri el multaj flankoj. Necesos multaj decidoj en la parlamentoj de la landoj por solvi tiujn ĉi gravajn problemojn. Por tio necesas informoj kaj premo al la leĝo-farantoj. Kaj tion oni devas fari per helpo de la **vorto**.

Sed ne sufiĉas, ke la landoj kreas leĝojn kontraŭ diskriminacio, tion ni lernis. Oni devas konvinki la homojn kaj gajni ilin por la lukto kontraŭ diskriminacio. Tion oni devas fari per la **vorto**.

Mi esperas, ke la rezulto de tiu ĉi kongreso estos utila en la estonta lukto kontraŭ ĉiuj specoj de diskriminacio.

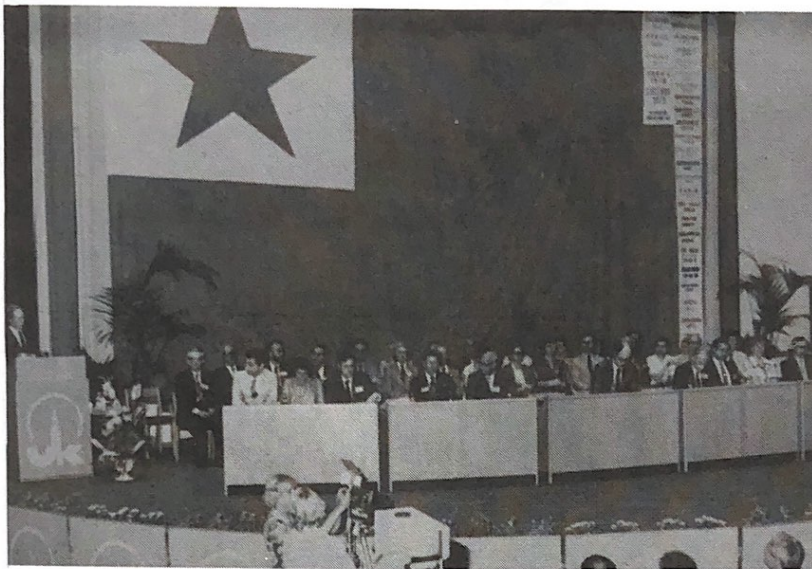
Kompreni unu la alian estas grava kondiĉo por povi konvinki. Multajn miskomprenojn oni povas eviti, se oni komprenas unu la alian. Nia tasko estas konvinki plej eble multajn pri la bezono de lingvo, kiun la civitanoj de ĉiuj nacioj povas paroli flanke de la gepatra lingvo. Komuna lingvo estas sendube faktoro de paco. En la hodiaŭa maltrankvila mondo ni devas gardi ĉion, kio povas kontribui al pli bona kompreniĝo inter la popoloj.

Estas kuraĝige vidi tiom da esperantistoj el pli-malpli la tuta mondo kune. Mi esperas, ke la kongreso kontribuos al tio, ke pli da homoj en Svedio kaj en la mondo lernos esperanton.

Mi deziras al la kongreso bonan sukceson en la grava estonta laboro.

hederskommitté och representanter för olika internationella organisationer.

Trots kongresskommitténs försök att få invigningen kortare än under tidigare år (i Luzern tog det över sex timmar att inviga kongressen), blev deltagarna påtvingade en eftermiddagsinvigning också. Huvudrollen i den spelade Humphrey Tonkin, då inte längre ordförande för UEA. Vid detta tillfälle meddelade han att G. Maertens blivit utsedd att leda organisationen under de kommande tre åren. Han fortsatte med att analysera sina sex år i styrelsen. En del av sitt tal ägnade han den första esperantokongressen, den i Boulogne-sur-Mer 1905, då det i år kunde firas ett 75-års jubileum.

Den stora esperantoflaggan fick vara bakgrund under invigningen, inramad i blågula färger. Förutom styrelsen fick komitato sätta sig på podiet, pga brist på sittplatser.

Hälsningsanförande

Mina damer och herrar! Esperantovänner!

Jag hälsar er alla välkomna till Sverige. Många av er har rest en lång väg för att komma hit. Många är i vårt land för första gången.

Även om jag vet att kongressen kommer att ta mesta delen av er tid, så hoppas jag likväl att ni skall få se något av vårt land, och att ni skall stifta bekantskap med förhållandena här. Må er vistelse bli minnesrik och angenäm.

Vi har haft många världskongresser här i Stockholm. Men er kongress är olik alla andra vi haft. Vid denna kongress kan alla delegater förstå varandra utan medverkan av tolk. Alla talar samma språk. Ingen är diskriminerad i det hänseendet.

Kongressen skall ägna sig åt ett av vår tids allvarligaste problem, nämligen diskriminering. Dessa problem måste angripas på många fronter. Det kommer att fordras många beslut i ländernas parlament för att komma tillrätta med dessa allvarliga problem. För detta behövs information och påtryckning på lagstiftarna. Och detta måste ske med hjälp av **ordet**.

Men det hjälper inte med att länderna stiftar lagar mot diskriminering, det har vi lärt oss. Man måste övertyga människorna och vinna dessa för kampen mot diskriminering. Detta måste ske med hjälp av **ordet**.

Det är min förhoppning att resultatet av denna kongress skall bli till nytta i den fortsatta kampen mot all slag av diskriminering.

Att förstå varandra är en viktig förutsättning för att kunna övertyga. Många missförstånd kan undvikas om man förstår varandra. Det gäller för oss att övertyga så många som möjligt om behovet av ett språk som alla nationers medborgare kan tala vid sidan av sitt modersmål. Ett gemensamt språk är utan tvekan en fredsfaktor. I våra dagars oroliga värld måste vi slå vakt om allt som kan bidra till ökad förståelse folken emellan.

Det är uppmuntrande att se så många esperantister från praktiskt taget hela världen församlade. Det är min förhoppning att kongressen skall medverka till att allt fler människor i Sverige och i världen lär sig esperanto.

Jag önskar kongressen all framgång i det viktiga arbete som förestår.

Mycket underhållning och kulturprogram

Trots att denna kongress i stort liknade de tidigare kongresserna, var en hel del saker nya. Det började med *Interkona vespero*, som inte var lik någon tidigare. Plötsligt hördes musik i ett hörn av den stora foajén: där stod Roland von Malmborg med sitt positiv och spelade. Bredvid honom ställde sig Anna Lisa Ahlrén i vacker dräkt och sjöng med. Det gjorde också ett stort antal andra kongressdeltagare, medan skaran kring dem bara växte och växte.

I kongressalen samlades snart flertalet av de kongressdeltagarna som anlät under lördagen till en annorlunda *Interkona vespero* som skulle innehålla hälsningar från olika länder. Det blev en fräsch om än lite för lång punkt på kvällens improviserade program, ledd av Victor Sadler, som ställde olika frågor till representanter för olika landsorgsorganisationer. För de allra flesta blev detta ett underhållande och upplysande program, helt olik de traditionella hälsningarna på de tidigare kongresserna.

Roland von Malmborg och Anna Lisa Ahlrén var en del av underhållningen

I ett annat rum pågick dans — men det tog lite tid innan detta upptäcktes, så i början spelade duon för nästan tomt dansgolv.

TRADITIONELLA KVÄLLSPROGRAM

De övriga kvällsprogrammen var av mera traditionell art. Men även här kunde man hitta lite omkastningar. Man började, helt otreditionellt, med *Internacia vespero*, som normalt avslutar kongressveckan. Det visade sig vara en ganska lyckad idé, eftersom flera av de framträdande artisterna uppträdde senare i veckan med självständiga program — på så vis blev *Internacia vespero* ett slags "löpsedelsprogram" för deras senare konserter.

Kvällen blev en musikkväll med lite olika karaktär: man kunde lyssna till Zuzanna Kawulok från Polen, och titta på hennes olika instrument och dress; under en hel halvtimme underhöll hon oss med sina folklorinstrument. För många var denna programpunkt den mest intressanta under hela kvällen. Annars bjöd kvällen på sång av de kända solisterna Bożena Zborowska från Polen, Veselin Damjanov från Bulgarien, Maria Angelova likaså från Bulgarien och så en svensk, Hans Lindén, som framträdde på en internationell kongress för första gången. Alla dessa fyra fick ackompanjering av sam-

Hälsningarna från olika länders representanter blev, under Victor Sadlers ledning, ett underhållande inslag

ma pianist, Anders Wadenberg från Operaskolan i Stockholm.

Hans Lindén sjöng fyra svenska sånger på esperanto och på så vis knöt ihop detta kvällsprogram med *Sveda vespero*.

Den verkliga överraskningen för kvällen var en ung belgisk pianist, Geerd Dehoux, 21 år gammal, som spelade två musikstycken, ett av ryssen Aleksandr Skrjabin och ett av fransmannen Debussy. Också för hans del rörde det sig om debut på en internationell esperantokongress, men det lär inte vara den sista gången vi hör honom.

EGNA KONSERTER UNDER VECKAN

Tre av artisterna på *Internacia vespero* framträdde under veckan med egna konserter.

Serien inleddes av Veselin Damjanov, ackompanjerad återigen av Anders Wadenberg. Hans program innehöll sånger ur olika operetter och egna sånger.

På tisdagen kunde man njuta av harpa, flöjt och sång.

Ett mycket njutbart program på ca en timme, tack vare Grażyna Janus bakom harpan, Zbigniew Kaczmarek bakom flöjten och Bożena Zborowska med sin röst. Programmet blev annonserat, lite felaktigt, som *Kantas Bożena Zborowska*. Det visade sig att de två musikerna hade huvudrollen i programmet. Särskilt harpspelet från Grażyna Janus föll många i smaken.

Programmet bjöd på musik och sång av Boccherini, Dobrzyński, Rozycki, Benedicte, Debussy, Salzedo, Rimskij-Korsakov, Bartok, Donaldson och Mcziedielow — ett verkligt internationellt urval, som syns.

På torsdagen var det åter dags för en konsert. För denna svarade pianisten Geert Dehoux. Hans program innehöll sex stycken musik. Dehoux inledde med en balad av Chopin, fortsatte med några variationer av Schubert över ett tema av Alselm Hüttenbrenner och en etyd av Liszt (*Mazeppa*). Av en annan ungre, Ernő Dohnányi, spelade han en *capriccio*. Sitt

program avslutade han med de två stycken som han spelade på *Internacia vespero*, nämligen "Feux d'artifice" av Debussy och pianosonat nr 5 av Skrjabin.

OM SVENSK DIKT OCH MUSIK

De kulturella programmen avslutades med en svensk kväll. Men innan dess hann några hundra åhörare bli bekanta med svensk kultur i esperantotappning. Under en knapp timme, och med vissa tekniska svårigheter (man fick i all hast ta sig till en annan lokal) presenterades svenska diktare med sång och recitation. Man fick höra Taube och Bellman, Dan Andersson och Nils Ferlin, allt framfört av medlemmar i Stockholms Esperantoförening.

Kvällens program var på svenska (utom presentatören, Sune Ahlm, som talade esperanto, förstås) och blev nästan tre timmar långt. Det började med dans från en grupp från Söderringen, som även avslutade kvällen. Däremellan fick man vara med på musik och sång av skilda slag.

Tithi Hahn och Elisabeth Frydén presenterade svenska visor på flöjt och gitarr; lite vemodiga visor, för svenska visor ofta är sådana, framförda på ett mycket trevligt sätt.

Volkalgruppen Vans Bros började också med svenska låtar, framförda på deras typiska sätt, för att övergå, i sin andra avdelning, till mera internationella bitar på spanska, engelska och tyska.

Pianisten Jacob Moscovitz framförde melodier av Peterson-Berger och, lite senare, *Aries* av Dorcas Norre, som var med på kongressen. Om henne kan man berätta, att hon varit med på kongressen 1934, där det också spelades hennes musik — det första hon komponerat över huvud taget.

Av Dorcas Norre fick man höra också ett elektroniskt musikstycke kallat *Ultevis Duoddar*. Det lär vara den första gången så modern musik spelades på en esperantokongress.

Stockholms Brass Ensemble höll sig till mera traditionella tongångar. Brudmarsch från Delsbo, musik av Nicolas Picard, Konvaljens avsked, Sorglösa brunn var med på deras repertoar. Och marschen *Vivu esperanto* som de spelat under invigningen.

Gunnel Milder bidrog med sång, ackompanjerat av sin dotter Angelica.

Bożena Zborowska, vars sång förgyllde kongressens program

Tre gånger teater för stora och små

Hela tre gånger under kongressveckan kunde man 'gå på teater'. Det började med dockor egentligen, men nog tror jag att det var just denna föreställning som mest fastnade i minnet. Förutom de vuxna åhörarna fanns deltagarna på 'barnkongressen' på plats.

Musikanten Zwirtala är en ganska enkel historia, men berättad av gruppen från Rabka i Polen på ett roligt och tekniskt avancerat sätt. Man kunde märka hela tiden att man hade publiken med sig.

Det andra tillfället, den 'egentliga' teaterkvällen var *Öppna dörren* av den polsk-amerikanske författaren K. Choliński. Kalina Pieńkiewicz och Zbigniew Dobrzyński presenterade detta familje-

drama på ett klart, om än lite oteatraliskt sätt. Det hela var en dialog mellan ett par, vars dotter tagit livet av sig. Ett tydligt uttal och kongresshallens lämpliga arkitektur (för denna föreställning; mindre lämplig för dockteatern) gjorde att även de som satt längst borta kunde ha utbyte av pjäsen.

Den tredje föreställningen var den som hade den minsta publiken. Tyvärr, för många skulle ha uppskattat den livliga presentation av en i och för sig inte så märkvärdig enaktare, *Hälsning till paradiset* av Bernard Golden. Teatergruppen från Zagrebs studentklubb gjorde pjäsen mer än rättvisa: de lyfte den till liv. Och hjälpte till att ge liv åt de lite stela *Belartaj Konkursoj*.

Den gamle graturerar den nye – så här skulle man kunna kalla denna bild med Tonkin och Maertens på

ESPERANTO-FAKTA

EN NY BOK

Man känner inte till det exakta antalet hittills publicerade böcker på esperanto. Visste du att ett av de större esperantobiblioteken har 33 000 titlar? Information om esperantos litteratur, användning inom vetenskap och undervisning, esperantorganisationer mm finns i den nya boken **ESPERANTO-FAKTA**.

Den är lätt att beställa. Sätt in 10 kr på postgiro 20 12 - 3, Esperantoförbundet. Skriv "Esperantofakta" på talongen.

Om du behöver fler exemplar, till en studiegrupp eller för en informationskväll, så får du 10 exemplar för 50 kr.

Utgiven av Esperantoförlaget

Halva styrelsen ny Maertens ordförande

Det viktigaste arbetet på denna kongress — liksom på alla andra esperantokongresser — gjordes inom ramen för komitato, åtminstone om man ser det ur rent esperantistisk synvinkel. Det är där organisationsfrågorna diskuteras; det är där man lägger fram linjerna för det kommande arbetet.

Årets kongress innebar stora förändringar i sammansättningen av komitato och styrelsen, i och med att det var valår. Humphrey Tonkin, som "regerat" de senaste sex åren, avgick stadgenligt, men stannade kvar i styrelsen som ordinarie medlem. Detta att den avgående ordföranden stannar kvar i styrelsen är något nytt. Hittills har det betraktats som "slut på karriären" att sluta som ordförande. Det är ett sundhetstecken att det inte längre är så. Den nya ordföranden heter Grégoire Maertens och kommer från Belgien. Nya i styrelsen är också Renato Corsetti från Italien, Baldur Ragnarsson från Island, Eliza Kehlet också

från Belgien (tidigare Danmark) och Peter Todorov från Bulgarien. En ordentlig omöblering, som man ser. Kvar ur den tidigare styrelsen är, förutom Tonkin, Flora Szabó-Felső från Ungern, som har i den nya styrelsen den tunga posten som generalsekreterare, Ursula Grattapaglia från Brasilien och så Maertens, som tidigare haft ansvaret att sköta organisationens ekonomi.

Men valet av ny styrelse var bara en av komitato's uppgifter. En annan viktig fråga som kom på dagordningen var anslutning av det kinesiska esperantoförbundet till den internationella organisationen. Ansökan beviljades förstås med stor majoritet. Det är förmodligen bara en tidsfråga när ett av de största esperantoländer kommer med, nämligen Sovjetunionen. Som vi vet, bildades ett esperantoförbund i det landet så sent som i fjol, så det tar lite tid innan organisationen är riktigt igång. Vad gäller Kina, har

organisationen funnits hela tiden, om än med andra uppgifter än organisationer för esperanto i andra länder. Under det senaste året har däremot mycket förändrats och klubbar, som legat nere i ett årtionde, har återuppstått; på så vis har organisationen blivit en organisation i traditionell bemärkelse och funnit det lämpligt att ansluta sig till UEA.

I övrigt har komitato arbetat framförallt i olika utskott, 17 till antalet. Dessa utskott har behandlat ett stort antal frågor, alltifrån kongresser, tu-

rism och kultur till utbildning, forskning, ekonomi och informationsfrågor. Det är ur rapporterna och förslagen från alla dessa utskott som UEAs verksamhet tar form. Vad man föreslagit är bl a följande:

- att starta en internationell populärvetenskaplig serie böcker, i likhet med serien "Oriente-Okcidento" som omfattar skönlitterära verk;
- att omorganisera ISU, föredragserien under kongresserna till IKU (Internacia Kongresa Universitato), bl a med

tanke på att det är vinter i Brasilien, när nästa års kongress äger rum där;

■ att öppna ett kontor i Budapest, vid sidan av kontoren i Rotterdam och New York;

■ att omorganisera forskningsorganisationen CED till en självständig forskningsinstitution;

■ att få särskilt utvalda böcker sålda i vanliga boklädor i olika länder;

■ att höja avgifterna med 10%, och

■ en rad andra saker, svåra att sammanfatta på två rader.

OBS!

**NY ADRESS FRÅN
1 NOVEMBER:**

**ESPERANTO-
FÖRBUNDET**

**BRUNNSGATAN 21
111 38 STOCKHOLM**

TEL. 08-11 74 34

Resolution

Utdrag ur resolutionen antagen vid Internationella Esperantoförbundets 65:e kongress. Folkets Hus, Stockholm, 1980.08.08

Kongressen har konstaterat att:

1. Diskriminering pga språk är intimt förbunden med andra former av diskriminering och att dessa former av diskriminering vanligtvis har sina språkliga dimensioner.
2. Diskriminering pga språk är klart avgränsad som ett särskilt problem, vilket ofta sammanblandas med diskriminering pga ras eller etnisk tillhörighet, medan den i verkligheten har sina unika egenskaper.
3. Språklig diskriminering förekommer när den ena av två grupper med olika modersmål måste lära sig den andra gruppens språk, medan den andra gruppen inte behöver läras den förstas språk.
4. Språkligt diskriminerade kan vara inte bara språkliga minoriteter inom olika stater, utan också i världsmåttstock suveräna nationer och stater.
5. Språklig diskriminering praktiserar den, som använder sitt eget språk för alla kontakter med personer som talar ett annat språk och på så sätt tvingar dem att använda detta språk.
6. Språklig diskriminering är den utsatt för, som tvingas av ett annat folk att använda dess språk inom områden som t ex undervisning, yrkesmässig utövning, internationella kontakter.
7. Språklig diskriminering mellan olika stater visar sig ofta i internationella organisationers interna språkpolitik, som främjar några nationalspråk som arbetspråk (och följaktligen främjar några stater framför andra), och på så sätt utesluter andra språk, ofta språk tillhörande mindre starka folk och stater.

Kongressen påvisar den betydelsefulla roll som det internationella språket esperanto kan spela för att utrota språklig diskriminering och upprätta ett samarbete mellan stater och folk i en anda av jämlikhet.

Kongressen påvisar att esperantos användning inom internationella organisationer presenterar ett praktiskt medel för att utrota språklig diskriminering och för att underlätta jämbördiga kontakter mellan de olika medlemsstaterna.

Kongressen uppmanar olika stater och internationella organisationer att på ett seriöst och vetenskapligt sätt undersöka det internationella språket esperantos uppnådda framgångar och potentiella möjligheter som ett medel för internationell kommunikation med syfte att förverkliga principerna fastlagda i FN-stadgan och i den universella deklarationen om de mänskliga rättigheterna och i andra internationella dokument.

Om diskriminering och mycket annat

Kongressen kunde bjuda på ett stort antal föredrag; hur många, det vet jag faktiskt inte, men nog var de över tjugo. Den mest anlitade föredragshållaren var i alla fall John Wells. Han började redan under invigningen genom att definiera begreppet 'diskriminering'. Åt detta begrepp ägnade han ännu ett föredrag under en särskild programpunkt kallad "Mot diskriminering". I samma programpunkt talade också Gunnilla Sterner, den svenska regeringens representant i den då nyss avslutade kvinnokonferensen i Köpenhamn. Om ett liknande ämne talade vid ett senare tillfälle Birgitta Wistrand, ordförande i Fredri-

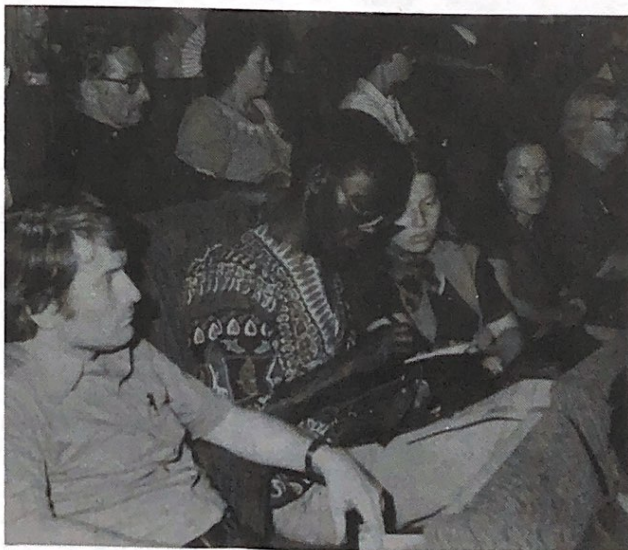
ka Bremer-Förbundet. Båda dessa höll sina föredrag på svenska och de tolkades till esperanto.

I serien ISU (som för sista gången fick uppträda under detta namn) kunde man åhöra elva olika föredrag. Några av dessa slöt an till temat 'diskriminering', andra handlade om allt möjligt.

Werner Bormann talade om den diskriminering som alla födda i ett land i tredje världen är utsatta för, bara för att de är födda där.

Baldur Ragnarsson från Island talade om prosadikten och dess användning inom esperantolitteraturen.

Bojka Georgieva-Batalska redogjorde för sina forskning-

En av hundra möjliga bilder med deltagare sysselsatta med någonting. Den kan ha varit tagen på invigningen.

ar kring maisproteiner.

Richard E. Wood ställde upp i stället för prof S. Kawamura med ett föredrag om språkpolitik på olika länders frimärken, ett något ovanligt, men intressant tema.

Den kinesiske författaren Ye Junjian presenterade sitt lands litteratur under de senaste årtiondena.

Wim De Smets föredrag handlade om sälar och deras antal.

Om ett litterärt ämne handlade H. Tonkins föredrag, nämligen om Shakespeares Othello och om fördomar i det verket — på sätt och vis också det föredraget lite inom ramen för 'diskriminering'.

Béla Mészáros från Ungern är zoolog och intresserar sig för fågelmigrationer; om detta handlade också hans föredrag.

Magomet I. Isaev knöt också an till ämnet 'diskriminering' och redogjorde för sitt lands försök att eliminera sådant.

Andrzej Rzymkowski från Polen berättade om byarkitektur i olika länder och likheter mellan dem.

Carl Støp-Bowitz avslutade serien med ett föredrag om korallrev.

Fyra föredrag i serien 'diskriminering' handlade huvudsakligen om de språkliga aspekterna. Bland föredrags-hållarna hittar man igen John C. Wells, som talade om fenomenet språklig diskriminering. Jonathan Pool närmade sig frågan ur mera systemsynvinkel: hur ska man kunna mäta och formulera problemen. Probal Dasgupto fick ge frågan en kvinnlig betoning. Den fjärde i serien behandlade ämnet diskriminering ur religiös synvinkel, nämligen Albert Goodheir från Skotland.

I en annan serie, "Esperantologi", kunde fyra föredrag åhöras: Detlev Blankes om forskning kring sociala aspekter av esperanto och dess talare; J. Jerma's om nationell och internationell kultur och nationellt och internationellt språk; M. Gjiwojes om sociologiska analyser beträffande esperantorörelsens struktur; och slutligen Jonathan Pool om ekonomiska fördelar med ett planspråk.

Och detta var nog inte alls vad föredrag beträffar. Olika organisationer, som höll sina egna möten under kongressen, höll också föredrag, ibland på en mycket hög nivå. Det är därför som jag inte kan hålla reda på antalet.

JES NE

Kongressen bra information

Kongressen märktes i Stockholm. Kongressdeltagarna rörde sig fritt över hela stan och deras stora kongressmärke var synligt på långt håll. Dessutom hade varje deltagare fått en liten bunt informationsblad om esperanto på svenska, med uppmaning att dela dem under kongressveckan. Idén till informa-

tionsbladen är inte ny (flera svenskar har kommit med den under tidigare år), men det är troligen den första gången som alla kongressdeltagare försetts med informationsmaterial på kongresslandets språk. Hur många av de 25 000 tryckta bladen som kommit i andra händer vet man inte, men det lär ha blivit rätt så

många. Av de många förfrågningarna som SEF fått under och efter kongressen är en stor del från just detta rätt enkla blad.

Många utländska esperantister har blivit mycket positiva till idén och vill att även kommande kongresser fortsätter och sprider kunskap om esperanto på detta sätt.

God fart på bokförsäljningen

Bokförsäljningen under kongressen har väckt mycket intresse. En elegant lokal med skicklig presentation av de över sex hundra titlarna som man tagit hem, många medhjälpare, datoriserad prissättning, t o m möjlighet att sätta sig ner en stund — allt detta hjälpte till att publiken strömmade till och att försäljningen blev riktigt bra. Den mest sålda titeln blev en liten bok på svenska, "Esperantofakta", som kommit från tryckeriet på fredagen före kongressen. Derk Dam och Marianne Westman har organiserat försäljningen åt Esperantoförbundet och haft hjälp av en hel stab medhjälpare.

Medalj till kongresskommittén

Under kongressens avslutning blev kongresskommittén 'belönad' med en medalj. Representanter från Tjeckiska Esperantoförbundet hade tagit med sig en konstnärligt utförd medalj med graverad dedikation på esperanto. Medaljen förvaras hos Esperantoförbundet.

"En varm anhängare av esperanto"

Man fick många bevis på att Ingemund Bengtsson verkligen var intresserad av esperanto. Att han kom från sin sommarvistelse till Stockholm för att närvara på presskonferensen och senare på kongressens invigning var yttre tecken på det. Under presskonferensen blev han intervjuad av Dagens eko, som presenterade honom som en "varm anhängare av esperanto". Till reporterns fråga om det var en kulturell eller en politisk gärning att tala esperanto, gav talmannen följande svar:

"Det är både — och. Det är naturligtvis en stor glädje för den enskilda människan och det är klart att man kan ha nytta av detta språk i internationella sammanhang. Vi vet

ju att vi som talar svenska är diskriminerade vid de internationella kongresserna. Det är världsspråken som dominerar: det är engelska, franska, spanska, kinesiska, ryska och arabiska. Många andra språkgrupper kräver att få komma med i de internationella sammanhangen. Men vi får aldrig tala vårt modersmål. Hur duktig man än är i ett främmande språk, så är man handikappad i förhållande till dem som talar sitt eget modersmål. Så nog vore det ett väldigt fin sak om esperanto kunde vara ett hjälpspråk i hela världen, så att man i internationella sammanhang kunde föra förhandlingar på detta internationella hjälpspråk; så att alla vore, så att säga, på samma nivå."

Pressens bevakning av kongressarbetet

Ett syfte med esperantokongressen var att få publicitet kring esperanto. Detta syfte har infriats över förväntan bra.

Fram till bara några dagar före kongressen såg det ut som om pressen, radio och teve inte tänkte ägna kongressen någon större uppmärksamhet. Så plötsligt vände bilden och allt det stora arbete som lagts ner före kongressen, i månader faktiskt, gav resultat.

Förberedelserna började med en liten konferens i mars, med Håkan Kjällén, chefredaktör för KF-tidningen *Vår tidning* som inledare. Ulla Luin, som inom LKK haft ansvaret för informationsfrå-

artiklar. Om vi tar *Dagens Nyheter* som exempel, så skrev den om kongressen vid dess start, med en halv sida, och vid avslutningen. Vi har fått veta att man beslutat sig för detta redan före kongressen. Emellanåt kom det in små notiser. Man kunde to m hitta notis om kongressen i DN:s stora korsord.

Om man ser till resultatet totalt, så kunde man registrera över 250 artiklar i dagspressen, några enkasta i övrig press, TT-meddelanden varje dag, ett stort antal inslag i radion (man saknar exakt siffra, eftersom alla ansvariga befanns någonstans i kongresslokaler utan möjlighet

större tidningar har producerat eget material om esperanto och om själva kongressen och givit det en personlig prägel. Många av artiklarna producerade av TT eller andra nyhetsbyråer hittar man där- emot i de flesta mindre tidningarna. Låt oss titta lite i den stora skörd och se vad som bedömdes som intressant.

Den första artikeln med större spridning (20 tidningar) blev TT:s intervju med Humphrey Tonkin, publicerad den 29 juli. "Om världens alla skolbarn fick ett års träning i esperanto, så skulle det inte finnas några språkproblem, förklarar ledaren för världens esperantister, Humphrey Tonkin från USA." Så börjar TT:s artikel, som återger fler synpunkter, bl a dessa:

"Sverige är det kanske mest anglikaniserade landet i världen och har föga förståelse för esperanto. Men genom att förlägga kongressen till Sveri-

redaktionstjänst. "Mi kore bonvenigas vin al Svedio" börjar den och citerar också Ingemund Bengtsson, om än inte lika mycket. I denna artikel finner man allmän information om esperanto som Ingemund lämnar till läsarna. "Jag har ofta lekt med tanken att det borde finnas ett gemensamt språk i FN. Ingen skulle få tala sitt modersmål där." Om sig själv berättar han:

"Självt fick jag sluta skolan när jag var 14 år, men vetgiring som jag var började jag på ABF för att lära mig esperanto. På den tiden fanns endast stumfilmer i Sverige. När sedan talfilmen kom blev det en revolution, berättar Ingemund. Jag tror att det var en av orsakerna till att folk slutade intressera sig för esperanto. Helt plötsligt skulle alla lära sig engelska. Språket som talades i filmerna."

Artikeln fortsätter: "Idag tror Ingemund Bengtsson att

ELSLINGBORGS DAGBLAD
Förlag AB
ca 2.000 ex 7/vecka
AR27
1980-08-01

AB Pressurklipp
1980-08-01

HALLANDS NYHETER
Falkenberg
ca 28 000 ex 6/vecka
AR32
1980-08-04

AB Pressurklipp
1980-08-04

MOTALA TIDNING
Motala
ca 13 000 ex 6/vecka
AR08
1980-08-04

AB Pressurklipp
1980-08-04

Godlands Folkblad
Visby
ca 7 800 ex 6/vecka
AR 21
1980-08-01

AB Pressurklipp
1980-08-01

STOCKHOLM (TT)
Dagspressen i alla delar av landet har varit mycket uppmärksamma på kongressen. Det är ett tecken på att esperanto har blivit ett viktigt ämne i den svenska dagspressen. Det är också ett tecken på att kongressen har varit en framgångsrik händelse för esperantot.

STOCKHOLM (TT)
Dagspressen i alla delar av landet har varit mycket uppmärksamma på kongressen. Det är ett tecken på att esperanto har blivit ett viktigt ämne i den svenska dagspressen. Det är också ett tecken på att kongressen har varit en framgångsrik händelse för esperantot.

STOCKHOLM (TT)
Dagspressen i alla delar av landet har varit mycket uppmärksamma på kongressen. Det är ett tecken på att esperanto har blivit ett viktigt ämne i den svenska dagspressen. Det är också ett tecken på att kongressen har varit en framgångsrik händelse för esperantot.

STOCKHOLM (TT)
Dagspressen i alla delar av landet har varit mycket uppmärksamma på kongressen. Det är ett tecken på att esperanto har blivit ett viktigt ämne i den svenska dagspressen. Det är också ett tecken på att kongressen har varit en framgångsrik händelse för esperantot.

STOCKHOLM (TT)
Dagspressen i alla delar av landet har varit mycket uppmärksamma på kongressen. Det är ett tecken på att esperanto har blivit ett viktigt ämne i den svenska dagspressen. Det är också ett tecken på att kongressen har varit en framgångsrik händelse för esperantot.

STOCKHOLM (TT)
Dagspressen i alla delar av landet har varit mycket uppmärksamma på kongressen. Det är ett tecken på att esperanto har blivit ett viktigt ämne i den svenska dagspressen. Det är också ett tecken på att kongressen har varit en framgångsrik händelse för esperantot.

STOCKHOLM (TT)
Dagspressen i alla delar av landet har varit mycket uppmärksamma på kongressen. Det är ett tecken på att esperanto har blivit ett viktigt ämne i den svenska dagspressen. Det är också ett tecken på att kongressen har varit en framgångsrik händelse för esperantot.

gor, fortsatte att samarbeta med Håkan och de tillsammans utarbetade två ganska omfattande häften om kongressen och kongressens program.

Det bästa resultatet gav dock telefonkontaktarna med alla större redaktioner, inklusive TT, och presskonferensen, där Ingemund Bengtsson ställde upp.

De stora tidningarna ägnade inte så mycket intresse åt kongressen som de mindre. De tog i princip inte in TT-materialet, utan skrev egna

att följa radion) och några inslag i teve (*Aktuellt*). Särskilt Utlandsradions närvaro kunde man märka i LKK-rummet; man tror att alla redaktioner varit där och intervjuad esperantister. Den svenska utlandsredaktionen gjorde ett 20-minuters program om kongressen vid dess avslutning.

PRESSEN OM KONGRESSEN

Mesta resultatet om kongressen hittar man i pressen. Alla

ge hoppas vi på en förändring." I Iran märker man ett motstånd mot engelskan efter revolutionen, berättar han. Utan att vi först visste om det har en stor grupp studenter börjat läsa esperanto vid universitetet i Teheran."

Kongressens invigning och Ingemund Bengtssons anförande återfinns i 26 tidningar, däribland DN. Nästan hela hans anförande kom med i artikeln.

Elva tidningar tillhörande A-pressen fick en annan artikel om invigningen från sin

intresset för esperanto börjar komma tillbaka.

Jag hoppas att den här kongressen i Sverige ska hjälpa till att intressera allmänheten för esperanto. Ett internationellt lätt och gångbart språk. För vi svenskar får ju aldrig tala vårt eget modersmål utomlands. Därför borde ett lättlärt språk som esperanto ha stor betydelse för jämställdheten ute i världen."

I elva olika tidningar anslutna till FLT (Föreningen Landsortstidningar) hittar man en lång artikel av Ulla Henriks-

son. Den presenterar ganska detaljerat esperantos historia, men innehåller även en intervju med Humphrey Tonkin. På intervjuarens fråga varför man ska lära sig esperanto, när det finns engelska att tillgå, ger han följande svar:

"Frågan är om det är en sund investering att binda upp sig till ett visst existerande språk, man binder ju samtidigt upp sig via språket till en viss livsstil, en kultur som är inbyggd i det språket. För min del är jag övertygad om att engelskan är på tillbakagång i världen och det är väl inget märkvärdigt med det. Det var bara 70 år sedan det var franskan som var det ledande språket och den franska kulturen ansågs överlägsen den engelska.

Det är svårt för de små nationerna att behålla sin särart om de bara tar över den anglosaksiska kulturen — vad är det för särskilt svenskt med

Att det finns litteratur på esperanto och att olika verk premieras ("Belartaj konkursoj") bedömdes av TT värt en egen artikel. Hela 18 tidningar tog den med i sin upplaga, däribland SvD och DN. Även ett så udda ämne som språkproblem på frimärken tycktes vara intressant för TT (det gällde ett föredrag av Richard Wood i Sommaruniversitetet). Åtta tidningar tyckte att detta var intressant för sina läsare.

TIDNINGARNAS EGENA ARTIKLAR

Men de intressantaste artiklarna var de som tidningarna tog fram själva, på eget initiativ eller på initiativ av någon esperantist.

Den artikel som gav det allra bästa resultat, ur Esperantoförbundets synvinkel, publicerades i Aftonbladet i söndagsbilagan på invigningsdagen. På nästan en hel sida intervjuas tre esperantister:

mation om esperanto också och slutar med uppmaningen att skriva till Esperantoförbundet. Den uppmaningen har flera hundra läsare följt också, framförallt unga läsare. Det är därför som denna artikel är den mest uppskattade hos SEF.

Den tidning som annars ägnat det största intresset åt esperantokongressen är Norrskensflaman från Luleå. I stora artiklar över hela mittuppslag presenteras esperanto som idé, som rörelse, som organisation. Att artiklarna speglar tidningens politiska linje är inte alls något märkligt: det syns i dem det stora intresset för de östeuropeiska länderna. Vad man hittar i Flammen är de djupaste intervjuerna om esperanto med ledarna för UEA, Tonkin och Maertens, förutom intervjuer med andra esperantister. Låt oss citera ur dem. Ur Tonkin-intervjun:

"Är esperanto mer än bara

bra med fred, men det är ogenomförbart! Så resonerar folk. Men kan människor förstå varandra så kan de samarbeta och medverka till freden. Men man kan nog inte säga att alla medlemmar av esperantorörelsen är medvetna om detta. Många är med p g a idealism, många är med därför att de ser den praktiska nyttan av esperanto. Många är med därför att de har ett speciellt språkintresse."

"Du talade om förståelse; på vilket sätt bidrar esperanto till den?"

"Det gäller att skapa ett internationalistiskt medvetande. Dvs att förstå varandra över de nationella gränserna. Det är viktigt idag. Speciellt för länder som USA och Sovjetunionen. Det är viktigt att folk får information om varandra. Det enda sättet är att kommunicera. Om man använder sig av ett språk som är någon annans modersmål,

engelsksjungande ABBA? Men ABBA är nästan det enda omvärlden känner till när det gäller Sverige ..."

Den artikel som TT skickade ut efter presskonferensen fick plats i 21 tidningar. Den innehåller framförallt information om kongressen, om programmet och kongressens tema.

Likaså 21 tidningar tog in den andra av TTs artiklar om invigningen. Denna artikel handlade om hela invigningsceremonin utan koncentring till Ingemund Bengtsson.

den 72-åriga Hans Martens, som hunnit under sitt liv vara med som frivillig i Spanienkriget, där han faktiskt använde sig av esperanto; Stella Lindblom som är 16 år och ännu inte hunnit med så mycket; och Ingvar Schoultz som är 25 år och har upptäckt en hel värld bakom esperanto.

"Plötsligt upptäckte jag vilket trångt kulturområde vi befinner oss i", säger han till Aftonbladet. "Här i Sverige påverkas vi i första hand från USA och därefter Europa."

Aftonbladet ger lite infor-

språk?"

"Ja, det är det. Av alla orättvisor i världen så vill jag kämpa åtminstone mot en sådan. Jag vill kämpa inom språkområdet. Därför är jag esperantist. Att försöka lära folk att prata esperanto är mer än att komma över språkbarriären."

"Betraktar du esperanto som ett bidrag till freden?"

"Ja, i viss mening är det så. Problemet för fredsrörelsen är att människor uppfattar den som någonting utanför deras möjligheter. Visst är det

då är ena parten i underläge. Det är så. Språk diskriminerar. Språk är uttryck för tankar och kultur. Ett språk som esperanto är ingens språk och samtidigt allas språk. På så sätt blir ingen diskriminerad."

I samma artikel intervjuades också den nya ordföranden G. Maertens. Andra intervjuobjekt var Bojka Batalska, en av föreläsarna på Sommaruniversitetet, och Detlev Blanke, en av de ledande esperantisterna i TDR. Före kongressen kunde en intervju med Ulla Luin, kongressens informat-

ionsansvariga, noteras. Allt som allt hann Norrskensflamman med tre eller fyra hela uppslag om kongressen och har i och med det absoluta rekordet.

Expressen tog upp esperanto på sin ledarsida. I en signerad artikel av Kjell Brodda presenteras mycket kortfattat esperantos historia och den just avslutade kongressen nämns, särskilt kongressens tema diskriminering. "Esperantisterna menar," säger författaren, "att orsakerna till olika former av diskriminering hänger samman. Den som råkar ut för rasdiskriminering har ofta ett annat språk eller en annan religion.

Men esperantos främsta förtjänst är att språket kan bryta stormakternas inflytande — eller åtminstone nagga den i kanten. I dag dominerar ryskan, kinesiskan och framför allt engelskan som världsspråk, vilket leder till en rad konflikter.

I Iran har det blivit svårt att använda engelskan sedan Khomeini tog över, inte på grund av brister i de engelska språkkunskaperna, utan därför att språket representerar shahens styre och en annan kultur.

Ett liknande exempel är Sovjet som vägrar att tala något annat än ryska i FN.

Esperanton skulle kunna fungera som en bräcka i dessa murar av prestige. På tio år kan språket läras ut till betydande delar av världens befolkning om de riktiga resurserna sätts in — enligt esperantisterna själva.

Tio år är en lång tid. Får freden en så lång frist?" avslutar Expressen.

En mängd artiklar kom till efter kongressen, när kongressdeltagarna återvänt hem. Fler än vanligt har känt sig manade att ta kontakt med sina tidningar och berätta för dem vad de varit med om. Tidningar från Bollnäs, Jönkö-

ping, Säter och Hedemora, Karlskoga, Uppsala, Hässleholm, Västerås och så vidare tar än en gång upp esperantokongressen, den här gången med lokal anknytning.

Två veteraner vars meriter är välkända: från Finland kommer Vilho Setälä, tidigare förläggare, författare, fotograf mm, från Frankrike Gaston Waringhien, vars främsta meriter är Plena vortaro och Plena ilustrita vortaro, de två normgivande ordböckerna.

En bild med "exotiska" kongressdeltagare. Men vad är det som är exotiskt med deltagare från Japan, Korea, Kina? Att det vid varje kongress är fler och fler som kommer från avlägsna länder, att kongresserna inte längre är bara en europeisk företeelse.

Esperantoförbundet

Postadress: Box 4009, 122 04 Stockholm-Enskede ★ **Besöksadress:** Hägervägen 31 (T-station Tallkrogen) ★ **Telefon:** 08-48 99 76 ★ Förbundets expedition har öppet tisdagar kl. 18 — 20 ★ **Postgiro:** 20 12-3 ★ **Medlemsavgift:** direktansluten medlem 50 kronor, ungdomsmedlem under 26 år 25 kronor, familjemedlem (utan tidning) 15 kronor ★ **Prenumerationsavgift för La Espero och Esperantonytt** ingår i medlemsavgiften ★ **Medlemmar** under 30 år får dessutom ungdomsförbundet SEJUs blad *ktp*

La Espero

Organ för Svenska Esperantoförbundet ★ **Adress:** Box 4009, 122 04 Stockholm-Enskede ★ **Ansvarig utgivare:** Bertil Åkerberg ★ **Redaktör:** Franko Luin, Myggdalsvägen 123, 135 42 Tyresö,

telefon hem 08-712 8291 ★ **I redaktionen:** Sven Alexandersson, Åke Blomberg, Anita Lindblom ★ **Prenumeration:** 40 kronor per år, postgiro 20 12-3, Esperantoförbundet ★ **Tidningen** utkommer med åtta nummer per år: i februari, mars, april, juni, september, oktober, november och december ★ **Manusstopp:** den 10, månaden före utgivningsmånaden ★ **Fotosats:** Esperantoförbundet ★ **Tryck:** Sturetryckeriet AB, Stockholm 1980

Esperantoförlaget

Postadress: Box 7502, 200 42 Malmö ★ **Besöksadress:** Möllevångsgatan 20 B ★ **Öppettider:** 1 sept — 15 maj: onsdagar kl. 10 — 11, torsdagar kl. 17 — 18 ★ **Skriftliga beställningar** expedieras hela året, även under sommaren ★ **Telefon:** 040-12 20 29 ★ **Postgiro:** 578-5 ★ **Expedition:** Anna-Greta Ströme ★ **Medhjälpare:** Wivi Nilsson ★ **Styrelsens ordförande:** Åke Blomberg

TABULO

Usona ĵurnalisto, 25-jara, deziras korespondi kun svedaj virinoj je iu ajn aĝo super 15. Interesiĝas precipe pri historio, filozofio kaj nacikulturaj nesamecoj.
S-ro William Brawner, 4040 Union Street, Columbus, GA 31903, Usono.

Havigu korespondanton en Pollando! S-ro J.R. Tomczak, H. Savickiej 33/18, PL-65 Zielona Góra, serĉas korespondamikojn en Svedio por si mem kaj siaj geamiko; ĉiuj temoj taŭgas.

Ankoraŭ unu polo, kiu interesiĝas pri korespondado kun gesvedoj: Waldemar Gąsior, ul. Cybulskiego 26/13, PL-50-205 Wrocław, Pollando. Li estas 40-jara teknikisto en Instituto de Aŭtomatiko.

Kiu pretus helpi al rumano lerni esperanton? Pretas, komence, korespondi en la franca kaj rumana. Deziras lernilojn. S-ro Victor Cretu, Str. Constructorilor 40, Bl. A7, Ap. 9, 3350 Turda, Rumanio.

Ĉu vi estas norvego? Jen korespondamiko por vi. Li estas 63-jara kaj interesiĝas pri urbo kaj naturo. S-ro Albert Geeraerts, Belgradestr. 72, B-2800 Mechelen, Belgio.

Ankaŭ hungaroj interesiĝas pri svedaj korespondantoj. Jen unu el ili, 58-jara pensiulino, nun denove sur la lerneja benko kun la celo studi juron ĉe universitato. S-ino Ida Eged, Ferenc krt. 12, H-1092 Budapest, Hung.

Interŝanĝado de poŝtkartoj estas dezirata de Flavio Bandeira do Nascimento, Rua Ururai 137, Honório Gurgel, Cep. 21510 Rio de Janeiro, Brazilo.

Kun knabino sveda deziras korespondi la hispana knabino Asunción Antón, Avda Alicante 46, Atico, Elche (Alicante), Hispanio.

Lernejo en Argentino deziras poŝtkartojn, leterojn kaj esperantaĵojn de vi por letervespero okazonta en decembro 1980. Revuoj, prospektoj kaj libroj ankaŭ taŭgas. Sendu al Esperantolernejo, Casilla de correo 278, 2000 Rosario, Argentino.

Instruisto en lernejo por blindaj kaj surdaj infanoj, ĵus eklerninta esperanton, serĉas kontakton kun gekolegoj por interŝanĝo de spertoj. S-ro K.K. Sulaiman, Head Master, Rahmaniya School for Handicapped, Calicut 673 008, Hindio.

En Latvio sidas 33-jara Juris kaj atendas amason da leteroj de vi. Li interesiĝas pri fremdaj lingvoj, literaturo, muziko, turismo, sed pretas korespondi ankaŭ pri alio. S-ro Juris Borkmanis, Rubenų ceļs 14, SU-229600 Jelgava, Latva SSR, Sovetunio.

Instruisto el Dreseno, kun intereso pri lingvoj, ŝatus ricevi leterojn de vi. Skribu al S-ro Peter Radig, Clara-Zetkin-Platz 21, DDR-8028 Dresden, Germana DR.

"Klara, hela" estas la nomo de ĉi tiu 29-jara bulgarino, kiu kolektas aforismojn. Tuj ŝi sendis al La Espero unu: "Ĉiu homo sub la ĉapelo havas sian teatron, kie ofte estas dramoj pli komplikaj ol en vera teatro." Bildkartojn kaj turismajn prospektojn ŝi ankaŭ volonte interŝanĝus. F-ino Bistra Dojĉinova, ul. "Kavala" bl. 42/D, ap. 95, BG-1233 Sofio, Bulgario.

Pri fotografado interesiĝas 35-jara germano, kiu ŝatus korespondi pri la temo, sed ankaŭ pri etnologio kaj art-historio. S-ro Hans R. Schmidt, Schweriner Allee 35, DDR-2800 Ludwigslust (Meckl.), Germana DR.

20-jara Danica el Ĉeĥoslovakio, studenta en teknika altlernejo, deziras ricevi leterojn de iu. Studas esperanton deponi unu jaro. Danica Matiová, tr. Sov. armády 291, CS-040 01 Košice, Ĉeĥoslovakio.

29-jara ĉeĥino jam delonge serĉas korespondanton en Svedio. Ne lasu ŝin atendi pli longe! Tuj skribu al Hana Švecová, Obecní 64, CS-384 11 Netolice, CSSR.

Fyra bilder

Det hölls många tal på denna kongress: det fanns alltid någon som ville välkomna eller tacka, informera, uppmana. På denna sida ser vi två sådana talare: Humphrey Tonkin, som passar på och använder den magnifika *Cyl-lene salen* som bakgrund till ett av hans kortare tal. Bilden är tagen under banketten, likaså bilden här intill. Den andra talaren på denna sida är Roland Lindblom, ordförande i Esperantoförbundet och i kongresskommittén. Han fick många tillfällen att stiga in i talarstolen. Bilden är troligen från invigningen. På den sista bilden ser man talman Inge-mund Bengtsson i samspråk med, bl a, den ungerske riksdagsmannen Endres Bárát, till höger på bilden. Bárát är viceordförande i det ungerska esperantoförbundet och sitter med i UEAs komitato.

